

VOJENSKÁ NEMOCNICE OLOMOUC
Sušilovo nám. 5, 779 00 Olomouc Oddělení klinických laboratoří
Tel.: 973 407 180, 973 407 286, e-mail: laborator@vnol.cz

Popis laboratorního vyšetření

Bilirubin celkový	
Analyzovaný materiál	Sérum
Příprava před odběrem	Nejsou stanoveny zvláštní požadavky. R005-Pokyny pro pacienta-odběr žilní krve
Odběrový materiál	Srážlivá krev: Vacuette Greiner červená zátka, 4; 8; 9 ml
Odběr	R060- Pokyny pro zdravotnický personál-odběr krve Zabraňte hemolýze.
Transport a skladování	Transport: max. 2hod při 16-25°C Stabilita séra: 15-25 °C 8 hodin 2-8 °C 7 dní -20 °C 3 měsíce Vzorek je nutné chránit před přímým slunečním světlem. Účinkem intenzivního slunečního záření dochází k poklesu koncentrace bilirubinu až o 30 – 50 % za 1 h. Zdroj: Pracovní návod výrobce: Total Bilirubin2, Abbott Laboratories
Dostupnost	Rutina, statim
Analytická metoda	Fotometrie

Referenční interval	<div> 0 - 1D 34,2 - 102,6 $\mu\text{mol/l}$ 1D - 2D 102,6 - 171,0 3D - 5D 25,7 - 205,2 6D - 15R 5,1 - 20,5 15R - 105R 5,1 - 20,5 </div> <p>Zdroj: Pracovní návod výrobce: Total Bilirubin2, Abbott Laboratories</p>
Interpretace	<p>Bilirubin je žlutooranžové barvivo vznikající v retikuloendotelovém systému v důsledku degradace starých erytrocytů (z hemu). Hem uvolněný z hemoglobinu a jiných proteinů je metabolizován na bilirubin, který je v komplexu s albuminem transportován do jater.</p> <p>Dělí se podle průběhu Van den Bergovy reakce na bilirubin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • přímý – v játrech je bilirubin konjugován s kyselinou glukuronovou (stane se rozpustným) a je transportován žlučovodem a následně vyloučen trávicím traktem • nepřímý – nekonjugovaný, ve vodě nerozpustný <p>Sérová koncentrace bilirubinu odráží funkční schopnost jater bilirubin konjugovat, má i určitý význam prognostický.</p> <p>Zvýšení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hepatocelulární ikterus: virová hepatitida, cirhóza, infekční mononukleóza, reakce na některá hepatotoxická léčiva (chlorpromazin, cytostatika, antibiotika atd.) • obstrukční ikterus • hemolytický ikterus: po transfuzích krve (zejména těch, které zahrnují mnoho jednotek), perniciózní anemie, srpkovitá anemie, transfuzní reakce (ABO nebo Rh nekompatibilita), Crigler-Najjarův syndrom, Erythroblastosis fetalis • různé nemoci: Dubin-Johnsonův syndrom, Gilbertova choroba, Nelsonova choroba (s akutním selháním jater), plicní embolie / infarkt, městnavé srdeční selhání, patologická gravidita (HELLP syndrom) <p>Pozn.: Zvýšené hladiny nepřímého (nekonjugovaného) bilirubinu: Novorozenecká žloutenka, hemolytické anemie způsobené velkým hematodem, hemoragické plicní infarkty, Crigler-Najjarův syndrom (vzácný) a další</p>

Poznámky	Základní charakteristiky biochemických vyšetření spadajících pod označení „jaterní testy“ uvádíme v tabulce:			
	Typ poškození	Test	Fyziologický význam	Přirozený výskyt
	Hepatocelulární poškození	Aspartát aminotransferáza	Klíčové enzymy metabolismu aminokyselin, umožňují vstup do Krebsova cyklu	Játra, kosterní svalstvo, srdce, ledviny, CNS
		Alanin aminotransferáza		Játra v nejvyšší koncentraci
	Cholestatické poškození	Alkalická fosfatáza	Enzym transportující metabolity přes buněčné membrány. Prokazatelná v buňkách biliárního epitelu. Proto biliární stáza = uvolnění enzymu.	Játra, kosti > tenké střevo, placenta, ledviny
		γ-glutamyl transferáza	Umožňuje transfer γ-glutamyllové skupiny mezi aminokyselinami. Důležitá pro syntézu a degradaci glutathionu.	Hepatocyty, biliární epitel, ledvinné tubuly
		Bilirubin	Katabolit hemoglobinu podléhající v hepatocytech konjugaci	Sérum, játra. Koncentrace celkového, konjugovaného a nekonjugovaného bilirubinu umožňují rozlišit jednotlivé typy ikteru.
	Funkce jater	Albumin	Nejdůležitější protein plazmy	Játra, plazma
		Protrombinový čas	Odráží funkčnost zevního koagulačního systému, zahrnujícího faktory I, II, V, VII a X	Játra, (syntéza hodnocených faktorů koagulace je závislá na vitaminu K)
<p>Zdroje: Klinická biochemie - třetí, přepracované a rozšířené vydání, Jaroslav Racek, Daniel Rajdl et al. Interna, 3. aktualizované vydání, Richard Češka a kolektiv</p> <p>Doporučený diagnostický a terapeutický postup pro všeobecné praktické lékaře 2023 Autor: prof. MUDr. Petr Urbánek, CSc. Česká hepatologická společnost ČLS JEP</p>				

Aktualizace: MUDr.Dočkalová Zuzana